

POPULAČNÍ VÝVOJ SVĚTA

VÝVOJ POČTU OBYVATEL ZEMĚ

Rekonstrukce počtu obyvatel od nejstarších dob jeho vývoje je velmi složitá. Složitost spočívá především v ***nedostatku spolehlivých informací***:

- *o početnosti a rozmístění populací,*
- *o podmínkách a způsobech jejich života – s určením početnosti populace úzce souvisí např. způsob obstarávání potravy, úroveň výrobních procesů apod.*
- ***Archeologické nálezy*** jsou vzhledem k časovému rozpětí vývoje a rozsahu vývojových prostorů ***málo početné***. Rekonstrukci komplikuje také ***proměnlivost geografických podmínek (hlavně klimatických)***, jež byly v počátečních obdobích vývoje lidských populací významným faktorem

- V dosavadním vývoji lidstva žilo na Zemi podle různých odhadů **60 až 100 miliard lidí** (za humánní fázi vývoje přitom považujeme období **posledního 1 milionu let**)
- Současné obyvatelstvo tak tvoří pouze 7-10 % všech lidí, kteří kdy obývali Zemi
- **Rozložení obyvatelstva v jednotlivých obdobích vývoje však bylo krajně asymetrické**

Nerovnoměrnost vývoje ovlivňovaly:

- soustavně se opakující **katastrofické události** (zemětřesení, záplavy, epidemie, hladomory apod.) a **války**, které brzdily kvantitativní růst populací
- stále **rostoucí vliv člověka na svůj vlastní vývoj**

- **Nejstarší odhady počtu obyvatel se týkají období poslední doby ledové (würm, konec nastal 10 000 let př.n.l.)**
- V druhé polovině poslední doby ledové žilo na Zemi **několik desítek tisíc obyvatel**
- Před **20 tisíci lety** se počet obyvatel odhaduje na **několik set tisíc**

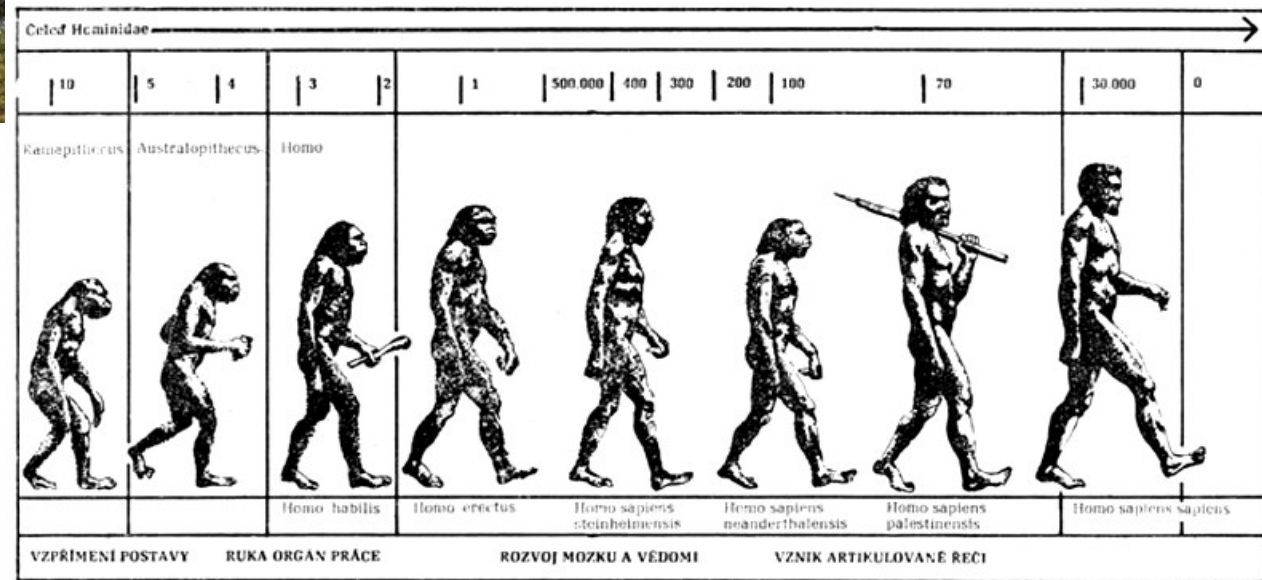

Schéma hominizačního procesu. Podle E. Vlčka.

Tyto odhady se opírají o teorie:

- **maximálního počtu obyvatel** – při jeho odhadu se předpokládá ***maximální zalidnění prostoru***, a to z aspektu ***přírodního potenciálu***, tj. ***schopnosti uživit obyvatelstvo při určitém způsobu hospodaření***
- ...zanedbává se přitom rozhodovací schopnost člověka osídlit také prostory, které pro život poskytují nejpríznivější podmínky

- **minimálního počtu obyvatel** – tato teorie respektuje ***biologicko-genetické požadavky***, neboť ***izolovaná populace pro svou zdravou reprodukci musí čítat 300–500 jedinců***
- Při nižší početnosti se může zvyšovat nemocnost, úmrtnost a populace může postupně vymřít

- Na konci poslední doby ledové se obyvatelstvo **živilo převážně lovem** a objevovaly se i **primitivní formy zemědělství** (*neolitická revoluce – co to je?*)
- Při takovém způsobu hospodaření mohla **hustota zalidnění dosahovat 0,5–1 obyv./km²**
- Z celkové rozlohy souše bylo pro život populací vhodných 1-5 %, podle odhadů mohlo na Zemi v té době žít **0,6 až 6,8 milionů obyvatel**

- Významné změny v rozsahu světové populace souvisí s vývojem v období **NEOLITU**. V té době se začíná **rozvíjet zemědělství**, k jehož hlavním formám patří **obdělávání půdy** (rostlinná výroba) a **chov zvířat**
- Tato tzv. **NEOLITICKÁ REVOLUCE**, jež se váže na období **10 000 – 3 000 let př.n.l. přináší v důsledku usedlého způsobu života** (nové výrobní podmínky a vyšší produktivita práce) **výrazný početní růst obyvatelstva** (mohla se zvýšit koncentrace obyvatelstva, což vedlo k rozvoji i *prvních městských sídel*)
- V období 7000 až 4500 let př.n.l. se **počet obyvatel** dle odhadů **zdvojnásobil z 10 na 20 milionů**

Neolitická osada (obraz Zdeňka Buriana)

Neolitická revoluce nejdříve proběhla
v následujících oblastech:

- údolí Indu
- Mezopotámie
- Turanská nížina
- údolí Nilu

v Evropě k těmto územím patří ***povodí řek Don, Dněpr, Morava, Rýn a přímořské oblasti Francie a jižní Anglie.***

Uznávané ***odhady*** udávají pro období:

- 7500 let př.n.l. **5-20 milionů obyvatel**
- 5000 let př.n.l. přibližně **20 milionů obyvatel**
- v roce 1000 př.n.l. počet obyvatel Země dosáhl asi **80 milionů**

- **Relativně spolehlivější informace o počtu obyvatel světa jsou k dispozici z období existence Římské říše**, protože v jednotlivých částech tohoto státního celku byla zorganizována „sčítání lidu“
- **Přebytky potravin** ⇒ osamostatnění řemesel a jejich **koncentrace do větších sídel**, kde zároveň vzniká vojenská, řídicí. ideologická společenská skupina populace ⇒ **předzvěst urbanizačního procesu** ⇒ **vznik prvních měst v oblastech nejbohatšího zemědělství**
- Z malých měst se postupně stávají na tehdejší dobu velká města
(Znáte některá?)

Plán starověkého Babylonu a Babylonská věž

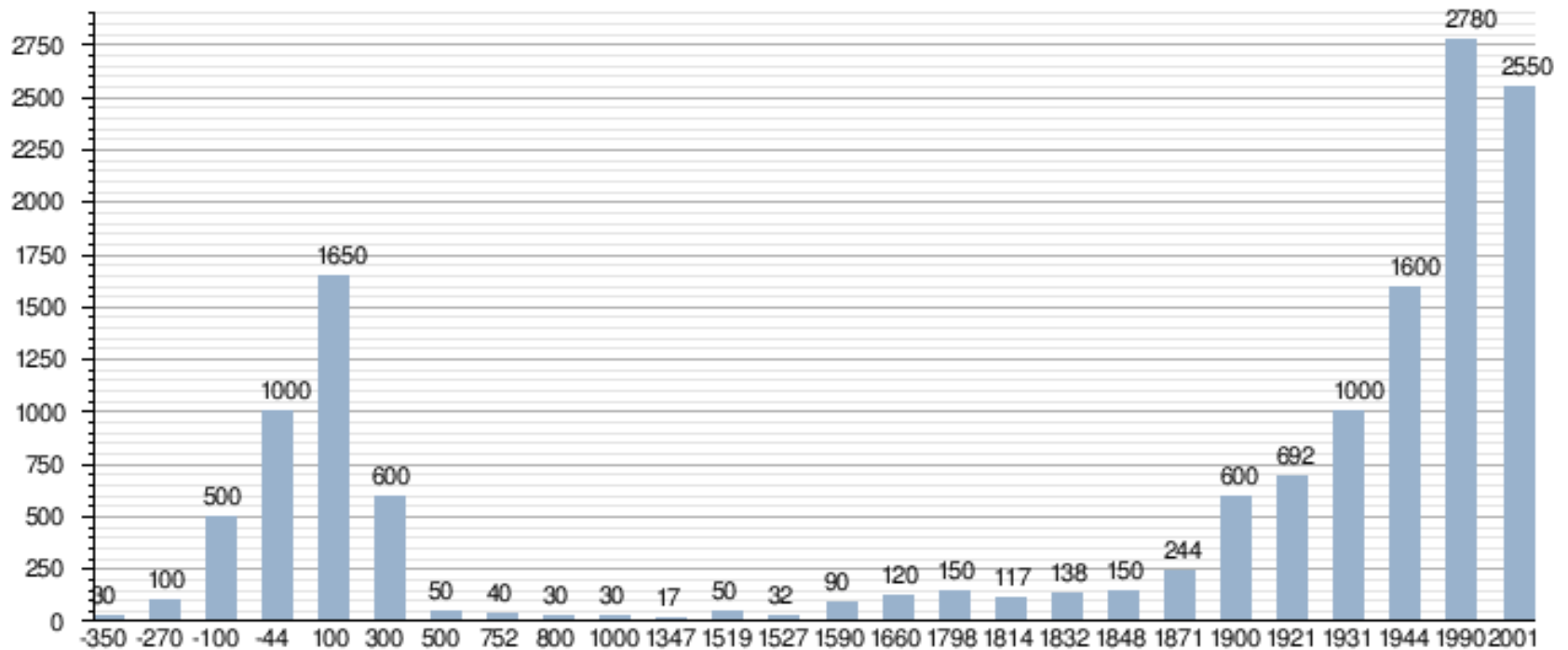

- **Babylon** se v době největšího rozkvětu odhaduje na 0,5 mil., **Řím** v důsledku bohatství na přebytcích v zemědělství mohl dosáhnout až 1,5 mil. obyvatel). Další: Trója, Alexandrie (0,7 mil.), Bagdád, Jeruzalem, Damašek, Athény, Kartágo, Syracusey...

3D model starověkého Říma a současné centrum Říma

Vývoj obyvatel Říma v tisících

Vývoj obyvatelstva města Říma (v tisících)

Začátkem letopočtu byl *počet obyvatel Evropy* asi **35 milionů, svět zhruba **250 mil. obyvatel****

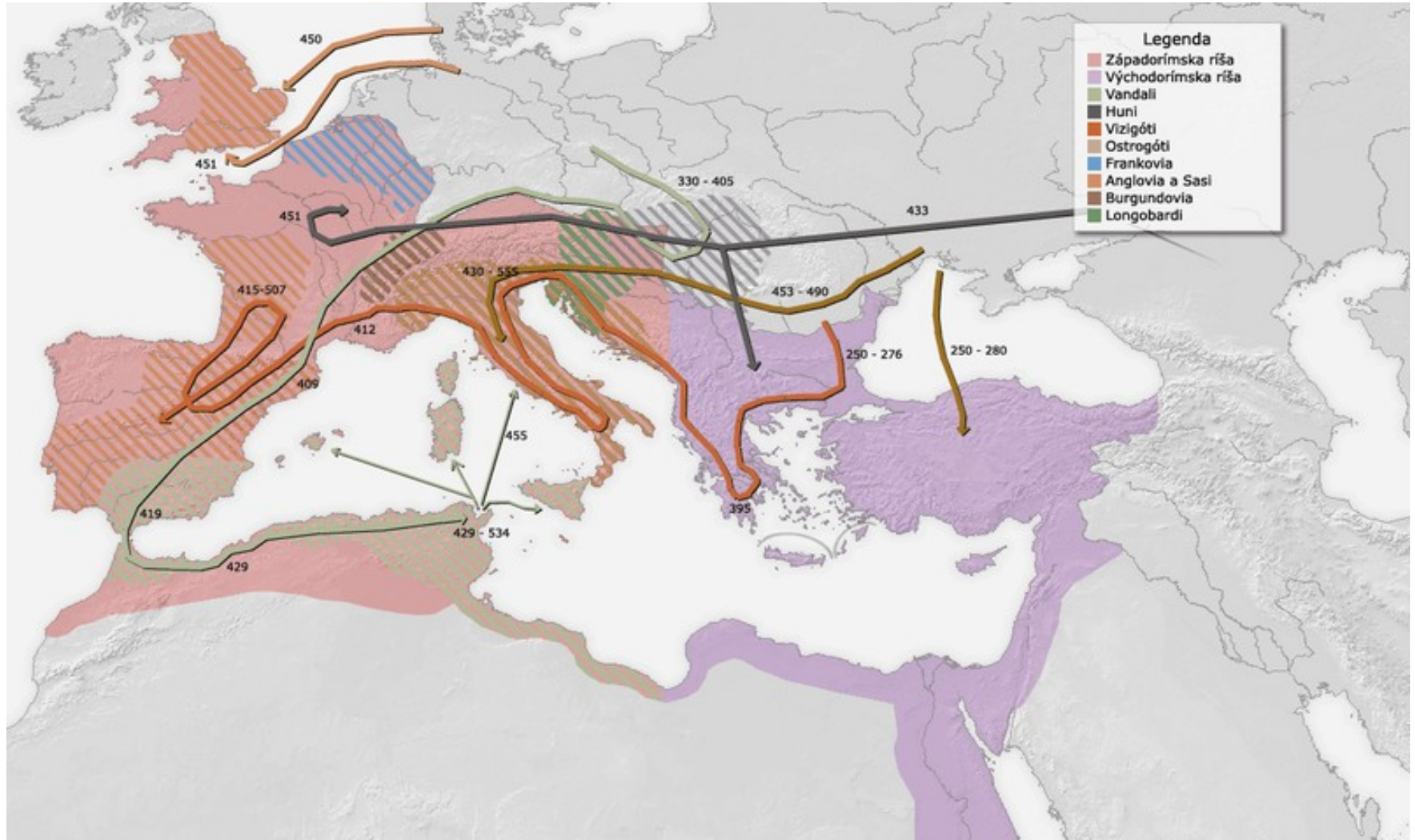
Odhady pro ostatní světadíly jsou podstatně složitější:

- v **Africe** jsou k dispozici určité údaje z jejich severních oblastí, avšak rozsáhlá území na jih od Sahary jsou jen málo známá – počet obyvatel se odhaduje asi na **30 milionů**

- málo poznatků je charakteristických také pro **Ameriku**, kde se předpokládá řídké zalidnění čítající asi **10 milionů** obyvatel
- rozsáhlé populace již dlouhou dobu existovaly v **Asii**, k největším patřila **čínská** (60 milionů) a **indická populace** (patrně početnější než čínská), kromě nich zde žila řada populací překračujících *1 milion* obyvatel; celkový odhad tak v *Asii* dosahuje **180 milionů obyvatel**
- nepřiliš početné obyvatelstvo **Oceánie** se odhaduje na *1 milion* osob.

- **V následujících stoletích byl růst obyvatelstva poměrně pomalý**
- V některých oblastech se dokonce předpokládá i *pokles počtu obyvatel* v důsledku válek, epidemií, hladu a dalších vlivů (stěhování národů..) – podle odhadů měla **Evropa kolem roku 500 přibližně 20 milionů obyvatel**
- **V prvním tisíciletí** (od Kristova narození až do roku 1000) čítala **populace světa cca 300 mil. lidí** – nedošlo k žádnému čistému růstu populace

Stěhování národů

- **Pomalé tempo růstu dokazuje i údaj z roku 1650, podle něhož dosáhl počet obyvatel světa 0,5 miliardy** (shodný údaj řady autorů, v odhadech se připouští chyba 20-50%)
- Souvisí to s relativně ***pomalým rozvojem výrobních sil*** v tomto období, těžiště ekonomické aktivity leželo v nepříliš produktivním ***zemědělství***, zatímco rychlejší rozvoj stimulovaly jenom činnosti jako *řemesla, obchod a později hornictví (těžba)*

NOVA TOTIVS TERRARVM ORBIS GEOGRAPHICA AC HYDROGRAPHICA TABVLA. Auth: Henr. Hondius

Soustavnější, dlouhodobější růst obyvatelstva světa pozorujeme od počátku 16. století, přičemž jeho tempo postupně vzrůstá. Růst ovlivnilo mnoho **faktorů, k rozhodujícím patří následující:**

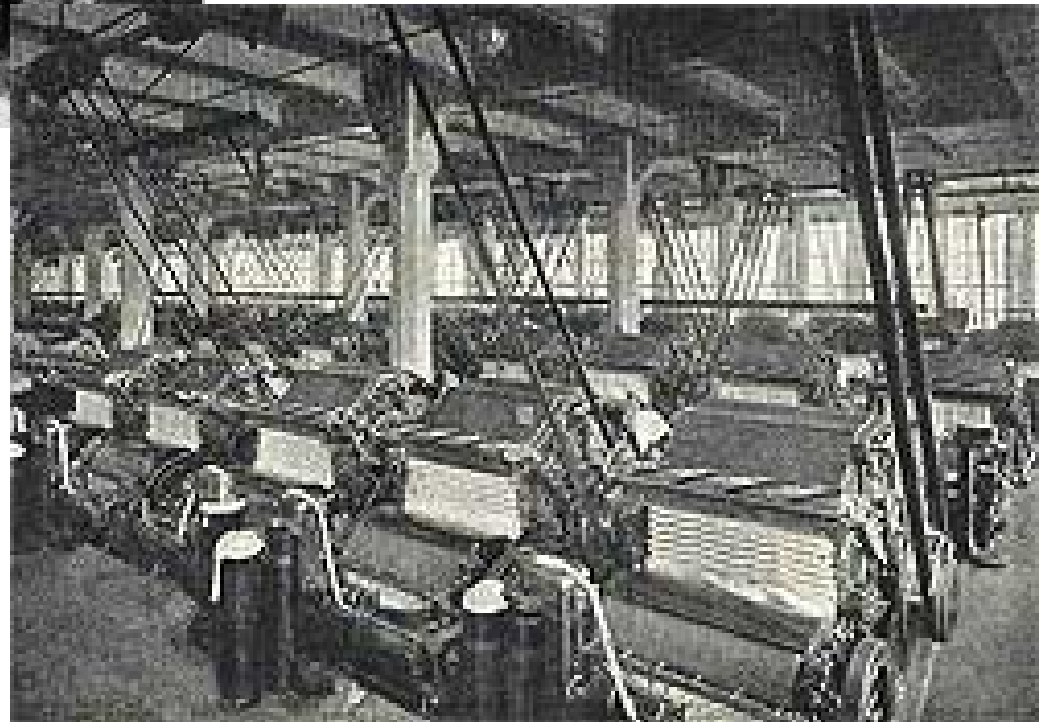
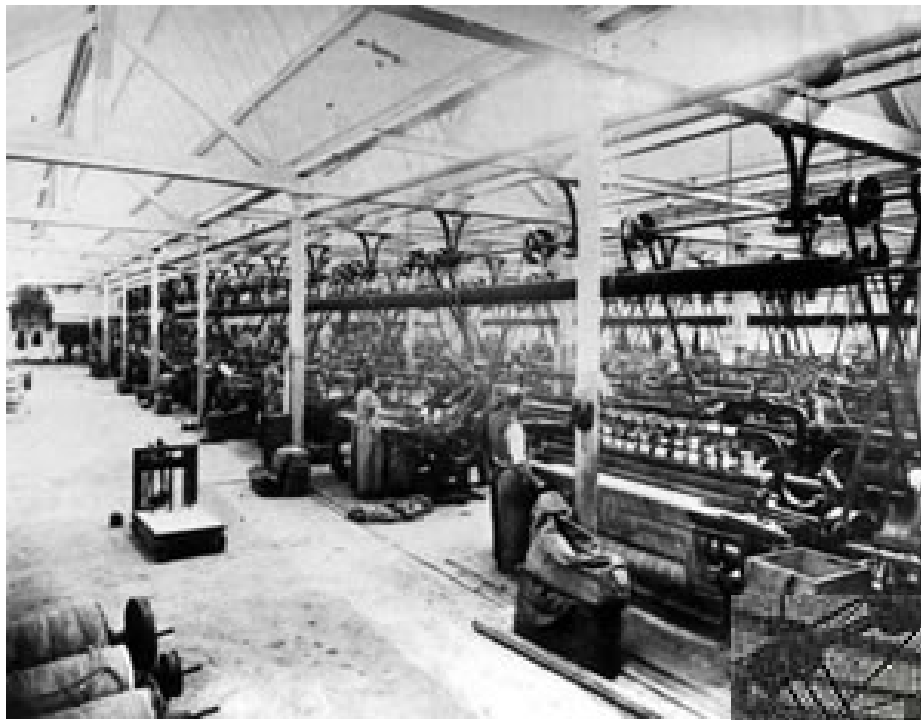
- z demografického hlediska je přitom velmi důležitý rozvoj **biologie a lékařských oborů**
- tyto vědy rozhodující měrou přispěly k postupnému **zvládnutí řady epidemických onemocnění**, která způsobovala velmi početné a opakující se ztráty obyvatel

- důležitým výsledkem uplatnění těchto vědeckých poznatků v medicíně bylo ***postupné snížení vysoké úmrtnosti***
- Toho bylo nejdříve dosaženo ve vyspělých evropských zemích, ale postupně s určitým časovým posunem se vědecké, technické a ekonomické inovace dostaly do ostatních zemí světa a způsobily podobné změny populačních procesů (***prvek kontroly úmrtnosti***)

- v 16. století se v několika evropských zemích (*Velká Británie, Francie, Německo, Nizozemí*) začínají formovat **nové hospodářské a společenské poměry (kapitalismus** – rozvoj zemědělství (i příměstského), řemesel, manufakturní výroby, *obchodu...*, později průmyslu a služeb)
- Ty znamenají novou etapu ekonomického rozvoje a jejich efekty se pozitivně projevují i v ostatních sférách života společnosti
- Část vytvořených hodnot je možné vkládat do **rozvívající se vědy a výzkumu** (vznik významných univerzit)

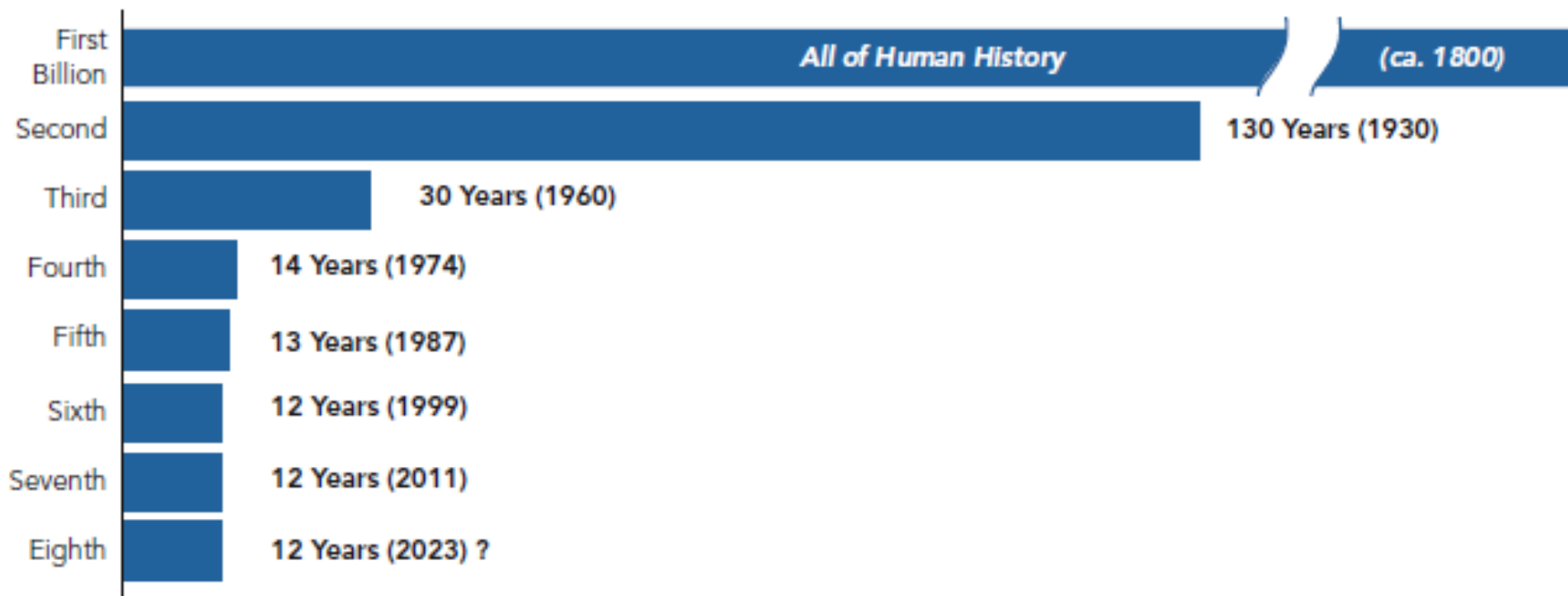
- ve smyslu snižování úmrtnosti v 18. století působil také ***růst a přebytky z výroby zemědělských produktů*** (např. brambory, obilí aj.), což podstatným způsobem zlepšilo úroveň zabezpečení obyvatelstva potravinami a v mnohých zemích to vedlo až k odstranění hrozby masového hladomoru
- významným způsobem se uplatnilo i ***zlepšení sanitárních a hygienických podmínek života obyvatel***
- Šlo nejen o zlepšení ***sociální péče***, ale zejména o vliv individuální vyspělosti obyvatelstva v oblasti hygieny

- V důsledku uvedených skutečností nastoupil tzv. **DEMOGRAFICKÝ PŘECHOD** (zjednodušeně: **pokles mortality** za nímž s jistým zpožděním následuje **pokles natality** => ***velký početní růst populace***)
- V jeho rámci se ***v mnohých zemích úroveň úmrtnosti (mortality) snížila z původních 40‰ na hodnoty kolem 20‰***

- Zrychlující se tempo růstu počtu obyvatel lze dokumentovat údaji o ***zkracování časových intervalů***, v nichž došlo ke:
  - ***zvýšení počtu obyvatel v řádech (mld.)***
  - ***zdvojnásobení počtu obyvatel světa*** – zatímco v období před začátkem letopočtu tento interval trval 1000 až 3000 roků, do konce 19. století se jeho délka zkrátila na sto let a ***v současnosti dosahuje pouze kolem 30 až 40 let***, což se ovšem zastaví..

- **první miliarda** byla překonána poměrně záhy na počátku 19. století (patrně roku 1804)
- **druhá miliarda** v roce 1927 – délka období 123 let
- **třetí miliarda** zabrala pouze 33 let a byla tedy dosažena roku 1960
- **čtvrtá miliarda** byla dosažena za dalších 14 let v roce 1974
- **pátá miliarda** v roce 1987 (13 let)
- **šestá miliarda** potom za pouhých 12 let v roce 1999
- **sedmá miliarda (2011)**, tedy také 12 let... **(jak bude dlouho trvat další?)**

SOURCES: Population Reference Bureau estimates and projections (1800 and 2023) and United Nations Population Division

- <http://www.youtube.com/watch?v=UAlv15fWfHg>
- <http://www.prb.org/Publications/Datasheets/2011/world-population-data-sheet.aspx>
- <http://www.gapminder.org/data/> (total population)
- <http://www.gapminder.org/videos/200-years-that-changed-the-world/>

Vývoj počtu obyvatelstva světa

rok	počet obyvatel (mil.)	období potřebné ke zdvojnásobení populace (roky)
10000 př. n.l.	5	..
7000 př.n.l.	10	3000
4500 př.n.l.	20	2500
2500 př.n.l.	40	2000
1000 př.n.l.	80	1500
0	160	1000
900	320	900
1700	600	800
1850	1 200	150
1950	2 500	100
1986	5 000	36
2000	6 057	?
2012	7 058	?

Kdy asi bude další zdvojnásobení?

Vývoj počtu obyvatel podle kontinentů v letech 1000-2012

rok	počet obyvatel (mil.)					
	Evropa	Asie	Afrika	Amerika	Austrálie a Oceánie	Svět
1000	42	170	50	13	1	276
1200	61	203	61	23	1	349
1500	69	253	82	41	1	446
1650	100	330	100	13	2	545
1750	140	479	95	12	2	728
1800	187	602	90	Proč? 25	2	906
1850	266	749	95	59	2	1 171
1900	401	937	120	144	6	1 608
1950	547	1 402	221	339	13	2 521
1998	738	3 585	749	809	30	5 901
2012	740	4 260	1 072	948	37	7 058

Která část Asie?

Která část Ameriky?

- Atlantický trh s otroky byl zahájen v roce 1441 Portugalci
- Důvodem byl **rozmach plantážnictví** (cukrová třtina, později bavlna a další..) a levná a **výkonná pracovní síla** na rozdíl od domorodého amerického obyvatelstva
- Později Nizozemci, Španělé, Francouzi, Britové..
- První otroci v USA se objevili v roce 1619
- Nejvýznamnější **nárazníkové zóny** byly **ostrovy v Karibiku a Brazílie**

- Mezi roky 1450 – 1900 bylo násilím dovezeno z Afriky na americký kontinent zhruba **12 mil. otroků** a jedná se o **největší migrační exodus v dějinách lidstva**
- Další miliony zahynuly při přepravě a další miliony domorodého obyvatelstva zahynuly v důsledku zanesených evropských epidemií..
- **Zrušení otroctví:**
  - Švédsko 1335
  - Portugalsko 1761
  - Anglie, Wales 1772
  - Francie 1794/1848
  - Argentina 1813
  - Mexiko 1826
  - Nizozemí 1863

- USA 1865
- Brazílie 1888
- Čína 1910
- Tibet 1959 (nařízením ČLR)
- Saudská Arábie (1962)
- ... Niger 2004

- Otroctví však ze světa zcela nezmizelo, některé berberské kmeny v západní Africe..
- Pojem otroctví se používá přeneseně na některé násilné činy naší moderní civilizace..

NEGROES

FOR SALE.

I will sell by Public Auction, on Tuesday of next Court, being the 29th of November, *Eight Valuable Family Servants*, consisting of one Negro Man, a first-rate field hand, one No. 1 Boy, 17 years of age, a trusty house servant, one excellent Cook, one House-Maid, and one Seamstress. The balance are under 12 years of age. They are sold for no fault, but in consequence of my going to reside North. Also a quantity of Household and Kitchen Furniture, Stable Lot, &c. Terms accommodating, and made known on day of sale.

Jacob August, jr

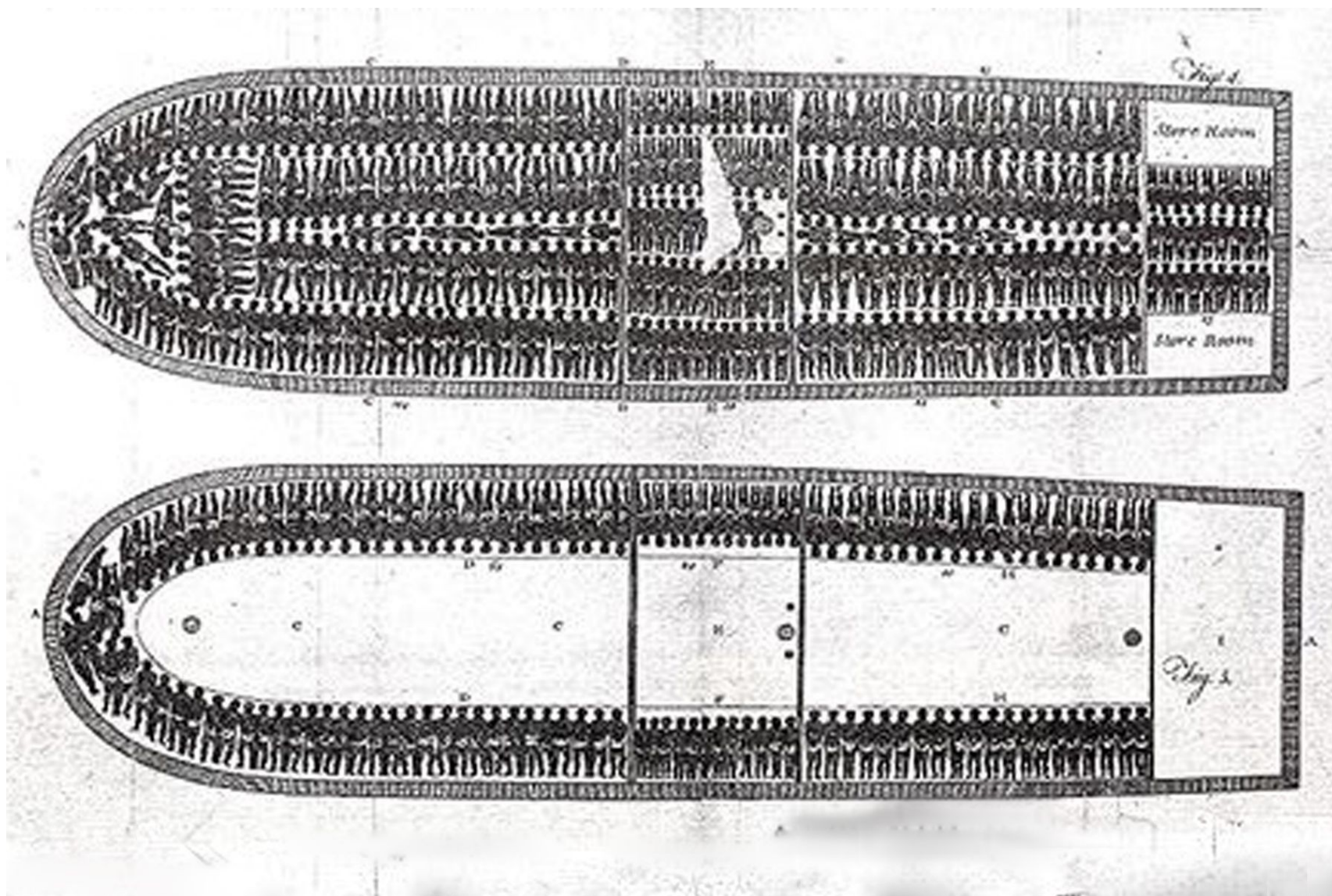
P. J. TURNBULL, Auctioneer.

Warrenton, October 28, 1859.

Printed at the News office, Warrenton, North Carolina.

Plán otrokářské lodi

Pokračující „otrokářství“ v USA

- V podobě tzv. **Ku-klux-klanu** se zrodilo v USA **po občanské válce** (1861-1865)
- Z řeckého *kyklos* = *kruh* a ze skotských klanů (kmenová pospolitost)
- Ve státě Tennessee se sešli bývalí důstojníci jižanské armády a plantážníci z jihu
- Chtěli na jihu **obnovit moc aristokratických plantážníků a nechtěli dopustit, aby černoši jako svobodní občané mohli volit**

- Používali brutální praktiky k zastrašování černochoů
- Vraždy soudců a politiků se znelíbily federálnímu Kongresu a v 70. letech 19. stol. je **organizace vojensky rozprášena**
- K **oživení organizace dochází na počátku 20. let 20. století**, kdy se **klan otevírá všem Američanům** (rodilým protestantům – Anglosasům a Keltům) a staví se do role sjednotitele národa
- Je to i **reakce na stále vyšší příliv anglicky nemluvicích imigrantů** a důsledky 1. světové války

- **V polovině 20. let má klan 4 mil. členů**, mezi nimiž jsou senátoři, radní, soudci.. Na chvíli oblékne kápi i budoucí prezident Harry Truman
- V roce 1926 pochoduje Washingtonem 40 tis. členů a demonstruje svoji sílu
- **S nárůstem členů** se ovšem opět množí brutálnější praktiky, **stupňuje se i boj jednotlivých frakcí o politický vliv a peníze**
- Hospodářská krize na počátku 30. let srazí klan dolů a **v roce 1944 je organizace rozpuštěna**

- **Po 2. světové válce** se ovšem **znovu zvedá silná vlna teroristického boje proti narůstajícímu hnutí za práva černochů (Martin Luther King..)**
- Množí se **protesty proti společným školám** pro bílé a černochy, množí se i **bombové útoky** na afroamerické ženy a děti
- Teprve **v roce 1964!** je na nátlak celého světa v USA **schválen zákon o rovných občanských právech** pro Afroameričany
- Za bombové útoky a vraždy jsou Členové klanu prakticky vždy zproštěni viny „bílou“ porotou...

- V roce 1981 je za vraždu 19letého černochoha **hlavní bílý viník odsouzen** a v roce 1997 **popraven** na elektrickém křesle
- **Je to jediný člen KKK, který byl popravený za vraždu černochoha za celé 20. století..!!**
- **Dnes má klan 5-8 tis. členů** působících na jihu a středozápadu USA
- Vyznávají tvrdý rasismus, spolčují se s neonacisty a skinheady, heslo Bílá Amerika...

Pokračující „otrokářství“ v USA

Symbol Ku-klux-klanu

Oficiální pochod Washingtonem
a demonstrace síly v roce 1926

Ku-Ri-x-Kameya
Lincot
7-16-33

Milníky ve vývoji populace světa

Rok (odhad/projekce)	Počet obyvatel	Roky dosažení
1804	1 mld.	-
1927	2 mld.	123
1960	3 mld.	33
1974	4 mld.	14
1987	5 mld.	13
1999	6 mld.	12
2013	7 mld.	14
2028	8 mld.	15
2054	9 mld.	26

Realita bude asi nakonec trošku jiná..

- v období let *1650-1900* se počet obyvatelstva světa **ztrojnásobil**
- v období let *1900-2000* se počet obyvatelstva světa dále téměř **zečtyřnásobil**

Hodnocení růstu světové populace může znít ještě dramatictější:

- **druhé tisíciletí** (1000-2000) bylo svědkem **20ti násobného zvětšení populace**,
- ještě dramatictější může působit konstatování, že za 1900 roků od „Kristova narození“ (mezi lety 0-1900) na světě přibylo 1,3 mld. lidí, **zatímco za poslední století (1900-2000) potom 4,4 mld.!!!**
- V současné době však již existují důkazy, že **míra růstu světové populace dosáhla vrcholu** (70., 80. léta 20. století) a pomalu klesá

Hodnocení regionálních rozdílů v tempu růstu světové populace

Nejmenší růst za 250leté období (1750 – 2000) vykazuje:

Evropa (447 %):

- vliv velkých migrací
- ztráty obyvatelstva v důsledku válečných konfliktů
- v posledním období také výrazné snížení přirozeného přírůstku obyvatelstva

Přibližně ***stejně tempo růstu jako celosvětový průměr (746 %)*** dosáhla:

Afrika (707 %)

- Až do konce 19. století stagnace - vliv nedobrovolné migrace černošského obyvatelstva, choroby, primitivní zemědělství

Asie (714 %),

Vzhledem ke světovému tempu rostla nadprůměrně
Austrálie (1 500 %)

Nejvyšší tempo růstu zaznamenala *Amerika* (severní 15 250 % (velmi nízká prahová hodnota), *Latinská 3 150 %*) - důvody

- migrační přírůstek obyvatelstva
- v menší míře i zvýšení přirozeného přírůstku v jižní Americe

Rovněž i při hodnocení **vývoje počtu obyvatel v období samotného 20. století** lze pozorovat odlišná růstová tempa, z nichž lze odvodit i některé tendence do budoucnosti (**svět = 358 %**):

- **výrazně pomaleji** než populace světa rostla populace *Evropy* (179 %)
- zhruba **srovnatelně** se světem rostl počet obyvatel *severní Ameriky* (372 %) a *Asie* (379 %)
- **rychlejší tempo růstu** je charakteristické pro ***Oceánii a Austrálii*** (500 %), ***Afriku*** (563 %) a **hlavně pro *Latinskou Ameriku*** (681 %)

V historickém kontextu lze za **hlavní příčiny populačního růstu** v obecné rovině považovat:

1) Změny v majetkových poměrech obyvatelstva

- Nejvíce se množí nejchudší vrstvy populace a zvýšení počtu obyvatel způsobilo rozšíření těchto vrstev
- V Evropě brzdil populační růst také převod majetku na prvorozeného syna, resp. nutnost zajistit věno pro dcery...
- ...v zásadě tedy neplatí, že růst populace je následkem zlepšení sociálních a ekonomických podmínek

2) Zlepšení zdravotních poměrů a hygienických návyků

- Hlavní příčina pro **velmi dynamický populační růst rozvojových zemí** (jižní a střední Amerika, Asie, Afrika) **po 2. světové válce**
- V **civilizovaných zemích** se zdravotnictví a lékařská věda rozvíjela spolu s demografickou revolucí **postupně..**
- Souvislost s velkým růstem zejména **městského/průmyslového obyvatelstva** ve 2. polovině 19. století zde je..

- Po 2. světové válce **vzrostl počet obyvatelstva** některých **rozvojových zemí** takovým způsobem, že těmto zemím **nastaly značné problémy po stránce hospodářské, sociální a zdravotní**, a vznikly vážné obavy z dalšího vývoje
- Přírůstek v těchto zemích je takový, že přes rychlý rozvoj hospodářství **klesá produkce na jednoho obyvatele, roste nezaměstnanost, nestačí** rychle budované **školy, zdravotnická a jiná zařízení**
- **Přírůstek obyvatel** tak vlastně **pohlcuje pokrok** a působí mnoho potíží

- Pro „**nepříznivou**“ **věkovou skladbu** je také podíl **ekonomicky činného obyvatelstva** daleko **menší** než ve vyspělých zemích, což je další brzdou pokroku **(jak nepříznivou?)**
- Tyto země pak přes veškeré úsilí **hospodářsky a kulturně upadají** místo aby se povznesly
- Proto se nyní vlády mnohých rozvojových zemí snaží další **přírůstek snížit**
- Jako nejlepší prostředek se osvědčuje **výchova k plánovanému rodičovství**

- Dříve existovala **všeobecná snaha podporovat populační růst obyvatel** u většiny zemí světa
- Čím více obyvatel, tím větší vojsko a moc, více se vybralo na daních..
- Dnes **vyspělé země podporují populační růst**, ale příliš se jim to **nedaří** (až na USA, které ovšem nelze s Evropou či Japonskem srovnávat..)
- Naopak **rozvojové země se snaží populační růst tlumit..**

Čína – politika jednoho dítěte

- **Důvod:** obrovský populační boom a neschopnost komunistické vlády uživit rostoucí obyvatelstvo po 2. světové válce
- **Oficiální začátek:** rok 1982 (6 let po smrti Mao Ce-Tunga)
- **První generace**, které se tato opatření dotkla je dnes v produktivním věku, resp. **ve věku zakládání své rodiny**
- Kontroly a finanční perzekuce (příp. i ztráta zaměstnání) způsobily, že se čínské páry všemožně snaží o to, aby **jediné dítě byl chlapec** (z kulturního hlediska má vyšší hodnotu než dívka)

Výsledky:

- čínských chlapců do 15 let je o 18 mil. více než děvčat a je realitou, že desítky milionů mužů nikdy nebudou mít partnerku, ženu ani rodinu... A populační nůžky se budou stále více rozevírat..
- Úhrnná plodnost čínských žen je srovnatelná s ČR (1,5)

Excesy:

- Zákon o interrupci z důvodu pohlaví plodu (často se nedodrží)
- Směrnice o prenatálním zjišťování pohlaví plodu
- Otěhotnět smí pouze vdaná žena starší 20 let
- Utajování vícečetných rodin zejména na venkovském jihu země

- V porodnici zůstávají ženy zpravidla 3 dny, mateřská dovolená trvá ze zákona 30 dní, zaměstnavatel ji může prodloužit až na 120 dní
- Jednu hodinu denně z pracovní doby mají matky vyhrazeny na kojení, pokud dítě nedovršilo 10 měsíců
- O děti se tak často celý týden (ale i třeba měsíc při dalekém dojíždění za prací) starají prarodiče, rodiče je prakticky nevidí a jen jim posílají peníze
- Finanční postihy nejsou problémem pro skupinu bohatých Číňanů, sportovců, umělců..., ale i členů strany (asi 100 tis. jich bylo za porušení zákona vyloučeno)

- Jsou tlaky **zastavit od roku 2013 politiku jednoho dítěte** – Čína začíná stárnout a **ztrácet konkurenční výhodu**, jíž je obří pracovní síla a trvalý ekonomický růst
- V **Indii** žádná populační politika nefunguje a počet obyvatel nekontrolovaně roste
- v roce 2030 (i dříve) pravděpodobně předběhne v počtu obyvatel Čínu
- Indie má ovšem pouze 1/3 rozlohy Číny, což bude znamenat daleko hlubší sociální dopad..

***Jak rychle roste aktuálně populace
Číny a Indie za rok?***

***Dali byste dohromady 5
nejlidnatějších zemí světa?***

Nejlidnatější země světa (2012, 2050)

stát	2012	stát	2050
Čína	1350	Indie	1691
Indie	1260	Čína	1311
USA	314	USA	423
Indonésie	241	Nigérie	402
Brazílie	194	Pákistán	314
Pákistán	180	Indonésie	309
Nigérie	170	Bangladéš	226
Bangladéš	153	Brazílie	213
Rusko	143	DR Congo	194
Japonsko	128	Ethiopia	166

Odhady pro rok 2050 se každoročně poměrně významně mění...

USA se z pohledu demografické reprodukce chovají jako rozvojová země...

Rok 2012:

Přirozený přírůstek světa = 12 ‰

- Afrika: 25 ‰ .. Evropa: 0 ‰

Úhrnná plodnost světa = 2,4 dítěte

- Afrika: 4,7 ‰ ... Evropa: 1,6 ‰

Populační hodiny

- **Rok 2012, svět**

- Narozených: 140,5 mil.
- Zemřelých: 56,2 mil.
- Přirozený přírůstek: 84,3 mil. za rok

- **Den, svět**

- Narozených: 385 tis.
- Zemřelých: 154 tis.
- Přirozený přírůstek: 231 tis. za den

Minuta, svět:

- Narozených: 267
- Zemřelých: 107
- Přirozený přírůstek: 160 dětí za minutu

TABLE 5. POPULATION OF CITIES WITH 10 MILLION INHABITANTS OR MORE, 1950, 1975, 2000 AND 2015
(in millions)

1950		1975		2000		2015	
City	Population	City	Population	City	Population	City	Population
1 New York	12.3	1 Tokyo	19.8	1 Tokyo	26.4	1 Tokyo	26.4
		2 New York	15.9	2 Mexico City	18.1	2 Bombay	26.1
		3 Shanghai	11.4	3 Bombay	18.1	3 Lagos	23.2
		4 Mexico City	11.2	4 São Paulo	17.8	4 Dhaka	21.1
		5 São Paulo	10.0	5 New York	16.6	5 São Paulo	20.4
				6 Lagos	13.4	6 Karachi	19.2
				7 Los Angeles	13.1	7 Mexico City	19.2
				8 Calcutta	12.9	8 New York	17.4
				9 Shanghai	12.9	9 Jakarta	17.3
				10 Buenos Aires	12.6	10 Calcutta	17.3
				11 Dhaka	12.3	11 Delhi	16.8
				12 Karachi	11.8	12 Metro Manila	14.8
				13 Delhi	11.7	13 Shanghai	14.6
				14 Jakarta	11.0	14 Los Angeles	14.1
				15 Osaka	11.0	15 Buenos Aires	14.1
				16 Metro Manila	10.9	16 Cairo	13.8
				17 Beijing	10.8	17 Istanbul	12.5
				18 Rio de Janeiro	10.6	18 Beijing	12.3
				19 Cairo	10.6	19 Rio de Janeiro	11.9
						20 Osaka	11.0
						21 Tianjin	10.7
						22 Hyderabad	10.5
						23 Bangkok	10.1

Které město jako první dosáhlo 1 mil. obyvatel?

Největší aglomerace světa (2011)

Tokyo	Japan	34,500,000
Canton	China	25,800,000
Jakarta	Indonesia	25,300,000
Seoul	Korea (South)	25,300,000
Shanghai	China	25,300,000
Mexico City	Mexico	23,200,000
Delhi	India	23,000,000
New York	United States of America	21,500,000
São Paulo	Brazil	21,100,000
Bombay	India	20,800,000
Manila	Philippines	20,700,000
Karachi	Pakistan	17,400,000
Los Angeles	United States of America	17,000,000
Osaka	Japan	16,800,000
Beijing	China	16,400,000
Moscow	Russia	16,200,000
Cairo	Egypt	15,700,000
Calcutta	India	15,700,000
Buenos Aires	Argentina	14,300,000
Dacca	Bangladesh	14,000,000

